

VIỆN NGHIÊN CỨU
 NUÔI TRỒNG THỦY SẢN I
 TRUNG TÂM QUAN TRẮC
 MÔI TRƯỜNG VÀ BỆNH
 THỦY SẢN MIỀN BẮC

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Bắc Ninh, ngày 31 tháng 05 năm 2021

Số: 118/TTQT

V/v: Bản tin cảnh báo thời tiết
 nắng nóng khu vực phía Bắc

Kính gửi: - Vụ Nuôi trồng Thủy sản – Tổng Cục Thủy sản

- Sở NN & PTNT các tỉnh Thừa Thiên Huế, Quảng Trị, Quảng Bình, Hà Tĩnh, Nghệ An, Thanh Hóa, Ninh Bình, Nam Định, Thái Bình, Hải Phòng, Quảng Ninh, Hòa Bình, Yên Bái, Tuyên Quang, Lào Cai, Sơn La, Cao Bằng, Phú Thọ, Vĩnh Phúc, Hưng Yên, Hải Dương, Bắc Ninh và Hà Nội.

Theo dự báo của Trung tâm Khí tượng Thủy văn Quốc gia, nắng nóng sẽ xảy ra tại khu vực miền Bắc từ tháng 6 đến tháng 8; tần suất 3 - 4 đợt nắng nóng và nắng nóng gay gắt/tháng với nền nhiệt phổ biến từ 37 – 40 °C, mỗi đợt kéo dài trong 4 - 6 ngày. Hiện tượng nắng nóng sẽ có xu hướng tăng hơn trong tháng 7 - 8 với nhiệt độ cao nhất phổ biến 35 - 38 °C trên toàn khu vực, riêng các tỉnh đồng bằng Bắc Bộ và các tỉnh từ Thanh Hóa đến Thừa Thiên Huế có nắng nóng gay gắt và đặc biệt gay gắt với nền nhiệt độ cao nhất phổ biến 37 - 39 °C, có nơi trên 40 °C.

Nhiệt độ nước là một trong những thông số quan trọng trong quản lý chất lượng môi trường nuôi, là yếu tố quan trọng ảnh hưởng trực tiếp đến hoạt động của động vật thủy sản. Nhiệt độ cao hoặc giao động ngày đêm lớn sẽ gây sốc, giảm sức đề kháng của động vật thủy sản, ảnh hưởng tỷ lệ sống.

Nhiệt độ nước cao làm động vật thủy sản tăng khả năng trao đổi chất, do đó tăng tiêu hao oxy, tăng miễn cảm với các tác nhân gây bệnh. Nhiệt độ nước cao còn là điều kiện thuận lợi cho các tác nhân gây bệnh như vi khuẩn và virus gây bệnh phát triển.

Nắng nóng và kéo dài làm nhiệt độ nước tăng lên, các chất hữu cơ tích tụ ở đáy ao sẽ phân hủy mạnh, quá trình phân hủy chất hữu cơ không chỉ tiêu hao nhiều oxy hoà tan trong nước mà còn thải ra các khí độc ở đáy ao như: H₂S, N-NH₃, N-NO₂ khuếch tán vào nước gây ngộ độc cho động vật thủy sản. Mặt khác, nắng nóng trong thời gian dài tạo điều kiện cho các loại tảo trong ao phát triển mạnh làm giảm hàm lượng oxy hòa tan trong nước vào ban đêm.

Để bảo vệ các đối tượng thủy sản nuôi, hạn chế thấp nhất tác động bất lợi của thời tiết nắng nóng và nâng cao hiệu quả sản xuất. Cơ sở nuôi thủy sản cần áp dụng các biện pháp sau đây để ổn định môi trường ao nuôi và nâng cao sức đề kháng cho thủy sản nuôi:

Đối với tôm nuôi

- Kiểm tra bờ, cống ao để tránh hiện tượng rò rỉ mất nước. Duy trì mực nước trong ao thấp nhất từ 1,2 – 1,8 m để ổn định nhiệt độ nước ao nuôi. Ngoài ra, che lưới đen phủ 2/3 diện tích mặt ao và cao hơn mặt nước trên 2 m để hạn chế tác động trực tiếp của ánh nắng đến nước ao nuôi từ đó giảm sự biến động nhiệt độ và sự phát triển của tảo. Chuẩn bị nước sạch trong ao lắng để cung cấp hoặc thay thế một phần nước ao nuôi khi cần.
- Tăng cường quạt nước vào thời điểm từ 10 – 18 h để tránh sự phân tầng nhiệt, tăng cường oxy hòa tan ở tầng đáy. Quạt khí vào ban đêm từ 10 h đêm đến 4 h sáng để tránh thiếu oxy hòa tan trong nước.
- Đảm bảo mật độ nuôi vừa phải, phù hợp với điều kiện chăm sóc, không quá dày để đảm bảo môi trường nước đủ oxy hòa tan ($40 - 80 \text{ con/m}^2$). Cho tôm ăn vào sáng sớm và chiều mát. Giảm 30 - 40 % lượng thức ăn cho tôm vào những ngày nắng nóng trên 35°C . Ngừng cho tôm ăn ở những thời điểm môi trường nước trên $39 - 40^\circ\text{C}$. Kiểm tra lượng thức ăn dư thừa và xi phông đáy để loại bỏ nguồn chất hữu cơ.
- Bổ sung Vitamin C, khoáng vi lượng, men tiêu hóa trộn vào thức ăn cho tôm định kỳ 2 đợt/tháng, mỗi đợt cho ăn liên tục từ 5 - 7 ngày để tăng cường sức đề kháng, giúp tôm lột xác đồng loạt và nhanh cứng vỏ.
- Hạn chế đánh bắt và vận chuyển tôm khi thời tiết nắng nóng, nên tiến hành vào lúc sáng sớm, mát trời. Thường xuyên quan sát màu nước ao nuôi và tôm thông qua phân xạ, màu sắc, đường ruột, gan tụy và phân. Nếu có biểu hiện bất thường cần báo ngay cán bộ kỹ thuật phụ trách để có biện pháp xử lý kịp thời.

Đối với vùng nuôi ngao tập trung

- Kiểm tra bãi nuôi hàng ngày, khai thông các vùng nước đọng trên mặt bãi, tránh hiện tượng nhiệt độ tăng cao cục bộ làm chết ngao nuôi. Khi có hiện tượng bất thường, phải báo ngay cho chính quyền địa phương để có biện pháp ứng phó kịp thời.
- Định kỳ vệ sinh mặt bãi, vây cọc, tu sửa chân vây lưới, tạo sự thông thoáng cho nước triều lên xuống, làm phong phú nguồn thức ăn cho ngao.
- Đối với những bãi nuôi có thời gian phơi bãi quá 4h/ngày cần san thưa mật độ để ngao có thể vùi mình xuống sâu, nếu mật độ quá dày ngao bị chồng lên nhau những con ở trên dễ bị chết do sốc nhiệt độ;
- Thu tủa ngao đã đạt kích cỡ thu hoạch tránh rủi ro do nắng nóng kéo dài gây ra; đối

với ngao nuôi chưa đạt kích cỡ thu hoạch tiến hành kiểm tra mật độ để có kế hoạch chủ động san thưa, đảm bảo mật độ nuôi từ 180 – 200 con/m² đối với cỡ ngao từ 400 – 600 con/kg, dưới 250 con/m² đối với cỡ ngao từ 500 – 800 con/kg, 250 – 350 con/m² đối với cỡ ngao từ 800 – 2000 con/kg.

- Tuân thủ quy định của cơ quan chuyên môn về mùa vụ thả nuôi, chất lượng con giống. Không nên thả giống ở thời điểm nhiệt độ cao và nắng nóng kéo dài.

Đối với vùng nuôi cá rô phi

- Duy trì mực nước trong ao trên 1,5 m để hạn chế sự biến động nhiệt độ, pH trong nước ao nuôi.
- Hạn chế đánh bắt, san thưa, vận chuyển, thả giống vào những ngày nắng nóng, thời điểm nắng nóng trong ngày. Khi đánh bắt và vận chuyển cá phải tiến hành vào lúc sáng sớm, mát trời.
- Trong ao sẽ có hiện tượng cá nổi đầu do thiếu oxy vào ban đêm và sáng sớm do tảo phát triển mạnh khi nắng nóng kéo dài. Do đó, cần sử dụng máy bơm nước, máy quạt nước vào ban đêm, đặc biệt từ 10 giờ đêm đến 4 giờ sáng để tăng hàm lượng oxy hòa tan trong ao.
- Nắng nóng kéo dài, nhiệt độ chênh lệch ngày đêm lớn có thể làm cá yếu và sức đề kháng giảm. Do đó nên bổ sung Vitamin C vào thức ăn để tăng sức đề kháng cho cá với liều lượng 3 g/kg thức ăn. Cho cá ăn vào sáng sớm và chiều mát. Giảm 30 - 40 % lượng thức ăn cho cá vào những ngày nắng nóng trên 35 °C. Ngừng cho cá ăn ở những thời điểm môi trường nước trên 39 – 40 °C.
- Hàng tuần nên dùng vôi bột hòa tan tạt đều khắp ao vào buổi chiều mát để khử trùng nguồn nước và ổn định pH trong ao với hàm lượng 2 - 4 kg vôi bột/100 m³ nước.

Đối với cá nuôi lồng trên sông/hồ

- Thường xuyên vệ sinh lồng nuôi sạch sẽ và thông thoáng để lưu thông nước trong và ngoài lồng, nhằm tăng cường oxy hòa tan trong nước, giảm vật bám, chất bẩn ở trong lồng.
- Khi mực nước trên sông/hồ giảm. Cần hạ thấp lồng nuôi hoặc di chuyển lồng nuôi đến nơi có mực nước sâu để bảo đảm độ sâu luôn ở mức 2,5 – 3,0 m nhằm giảm sự tác động của nhiệt độ cao, đồng thời dùng vôi bột cho vào túi vải treo ở các góc lồng nuôi, mỗi lồng 1 – 2 túi, mỗi túi 3 – 4 kg vôi để phòng bệnh cho cá. Độ sâu treo túi vôi bằng 1/3 - 1/2 độ sâu mực nước trong lồng nuôi.
- Tăng cường sức đề kháng cho cá nuôi bằng cách bổ sung Vitamin C, khoáng chất,

men tiêu hóa, tinh dầu tỏi vào thức ăn cho cá với liều lượng theo hướng dẫn của nhà sản xuất.

- Cho cá ăn vào thời điểm sáng sớm hoặc chiều mát (buổi sáng cho ăn nhiều hơn buổi chiều) để cá nuôi có thể sử dụng thức ăn hiệu quả nhất. Khi nhiệt độ nước trên 35 °C thì giảm lượng thức ăn xuống còn 1/3 so với bình thường;
- Tiến hành thu tía khi cá nuôi đạt kích cỡ thu hoạch để giảm mật độ nuôi trong lồng. Hạn chế đánh bắt, san thưa, vận chuyển, thả giống vào những ngày nắng nóng, thời điểm nắng nóng trong ngày.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Lưu VT.

**TRUNG TÂM QUAN TRẮC MÔI TRƯỜNG
VÀ BỆNH THỦY SẢN MIỀN BẮC**

PHÓ GIÁM ĐỐC
Nguyễn Đức Bình